

Lesbrief: Grote wasjes, kleine wasjes...

Thema: Hoe kom ik daar?

Grote wasjes, kleine wasjes...

Inleiding

Zou het profiel Zorg & Welzijn bij jou passen? Een onderdeel van dit profiel is het zorgen voor een prettige omgeving. De facilitaire dienst van een bedrijf of instelling zorgt hiervoor door het gebouw schoon te houden maar ook door te zorgen voor een schone was. Wanneer je een servicegerichte en ondersteunende houding hebt passen deze werkzaamheden bij jou.

In deze lesbrief onderzoek je de verschillende grondstoffen van textiel en alles wat er komt kijken bij het doen van grote of kleine wasjes. Je maakt een wascyclus en deze geef je vorm zoals jij dat wilt. Je werkt alleen.

Waar moet de opdracht aan voldoen?

De wascyclus moet aan de volgende eisen voldoen:

- Bestaat uit de juiste stappen.
- Elke stap brengt het onderdeel van het wasproces in beeld.
- Elke stap bevat goede uitleg.
- Is vorm gegeven op een manier die bij jou past.

Grote wasjes, kleine wasjes...

Wat kun je en wat weet je na deze lesbrief?

- Je kunt verschillende grondstoffen van textiel benoemen.
- Je kunt een samenstellingsetiket lezen.
- Je weet wat de wassymbolen op de wasbehandelingsetiketten betekenen.
- Je kunt de was sorteren aan de hand van de wassymbolen.
- Je weet hoe je verschillende wasmiddelen moet doseren.
- Je kunt een wasmachine bedienen.
- Je kunt een wasdroger bedienen.
- Je kunt was strijken en opvouwen.
- Je kunt de wascyclus van een instelling benoemen.
- Je kunt aangeven of jij een servicegerichte en ondersteunende houding hebt.

Uit welke stappen bestaat de lesbrief?

Stap	Grote wasjes, kleine wasjes...
Stap 1: Oriënteren	Onderzoek de verschillende grondstoffen van textiel. Bekijk verschillende samenstellingsetiketten. Onderzoek wasbehandelingsetiketten. Onderzoek verschillende wasmiddelen. Bekijk een professionele wascyclus.
Stap 2: Voorbereiden	Maak je planning. Oefen met sorteren van de was. Oefen met doseren van de verschillende wasmiddelen.
Stap 3: Uitvoeren	Maak jouw persoonlijke wascyclus
Stap 4: Afronden en terugkijken	Presenteer jouw wascyclus. Maak een plan voor de was- en strijkservice op school. Kijk terug op deze lesbrief.

Grote wasjes, kleine wasjes...

Stap 1: Oriënteren

Moeilijke woorden

Wat betekenen deze woorden? Zoek de betekenis op.

Moeilijk woord	Wat betekent dit woord?
Textielgrondstoffen	
Kunstmatige vezels	
Natuurlijke vezels	
Samenstellingsetiket	
Wassymbolen	
Wasbehandelingsetiket	
Servicegerichte houding	
Ondersteunende houding	

Informatie verzamelen

Je gaat informatie verzamelen over textiel. Gebruik hiervoor de website huis-entuin.infonu.nl en zet dan in de zoekbalk: textiel herkomst. Klik dan op: Textiel: geschiedenis, fabricage, toepassing, typen vezels.

Grote wasjes, kleine wasjes...

- Wat wordt er bedoeld met textiel?

- Grondstoffen van textiel zijn natuurlijk en/of kunstmatig. Natuurlijke vezels zijn plantaardig of dierlijk. Kunstmatige vezels zijn van natuurlijke of synthetische oorsprong.

Zet de verschillende vezels onder de juiste kop in de tabel: wol, zijde, nylon, vilt, linnen, polyester, viscose, polyacryl, angora, hennep, bamboe, polyurethaan, camel.

Natuurlijke grondstof	Kunstmatige grondstof

Nu je weet welke textielsoorten en grondstoffen er voor textiel zijn kun je een kleine lapjesverzameling maken. Hiervoor knip je verschillende stukjes textiel uit, deze plak je op een kaartje van 10 cm x 15 cm. Zet achterop het kaartje welke stof het is.

De volgende textielsoorten ga je zoeken:

- katoen
- linnen
- vilt
- zijde
- wol
- polyester
- viscose
- nylon

Katoen groeit uit de zaden van de katoenplant. Katoen wordt vaak gebruikt om luchtige kleding van te maken.

Eigenschappen van katoen zijn:

- een groot vocht opnemend vermogen (vandaar dat handdoeken en theedoeken van katoen gemaakt worden);
- als katoen nat is, is het sterker dan in droge toestand;

Grote wasjes, kleine wasjes...

- het is sterker dan wol;
 - kreukt snel
 - goed bestand tegen hitte. Als het verbrandt ontstaat een schroeilucht.
- Zoek nu van de stoffen van je lapjesverzameling de herkomst en een aantal eigenschappen uit. Vul hierbij de gegevens in de tabel in.

Stof	Eigenschappen	Herkomst
Katoen	Neemt veel vocht op, nat sterker dan droog, kreukt snel	katoenplant
Wol		
Polyester		
Viscose		
Nylon		

- Doordat de garens van verschillende grondstoffen worden gemaakt, krijg je verschillende soorten textiel. Soms gebruiken ze voor een lap textiel meerdere grondstoffen. Dit zie je dan in een samenstellingsetiket staan. Er staat dan bijvoorbeeld 80% katoen en 20% viscose. Er zijn dan dus katoenen garens en viscose garens gebruikt.

De meeste textielsoorten worden na het spinnen geweven of gebreid. Je hebt ook vezels die niet gesponnen worden, maar een vlies vormen, dit heet vilt.

- Wat is het verschil tussen geweven en gebreide textiel?

- In kledingstukken staan samenstellingsetiketten, dit zijn etiketten waar op staat uit welke vezels een kledingstuk gemaakt is. Zoek van 3 kledingstukken naar het samenstellingsetiket en schrijf op waarvan het kledingstuk gemaakt is. Geef ook aan of het kledingstuk geweven, gebreid of gevilt is.

Kledingstuk	Samenstelling	Geweven, gebreid of gevilt

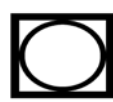
- In kledingstukken zitten ook wasbehandelingsetiketten. Op deze etiketten staat de informatie die je nodig hebt als je de kledingstukken gaat wassen. Kijk vóór je gaat wassen altijd goed op de wasbehandelingsetiketten in de kleding.

Op het wasbehandelingsetiket staat belangrijke informatie over:

Grote wasjes, kleine wasjes...

1. Hoe warm je het mag wassen.
2. Hoe heet je het mag strijken.
3. Of je bleekmiddel mag gebruiken.
4. Of het kledingstuk naar de stomerij moet.
5. Of het kledingstuk in de droger mag.

1.	2.	3.	4.	5.
				

Een kruis door een symbool geeft aan dat dit onderdeel van het wasproces niet kan.

Het getal in de wastobbe geeft de maximum temperatuur aan waarop je dit kledingstuk mag wassen.

Stipjes in de symbolen 2 en 5 geven de temperatuur aan. Hoe meer stipjes hoe heter je dit kledingstuk mag strijken of drogen.

- Kijk goed naar de symbolen.

Hoe heet mag je dit shirt wassen? _____

Wat betekent het laatste symbool? _____

Mag je dit shirt heet strijken? _____

Grote wasjes, kleine wasjes...

- Kijk weer goed naar de symbolen. Geef aan of onderstaande stellingen goed of fout zijn?

Dit shirt mag je wassen op 90 graden. Goed / Fout

Dit shirt mag je niet bleken. Goed / Fout

Dit shirt kun je niet zo heet strijken. Goed / Fout

Dit shirt mag niet in de droger. Goed / Fout

- Dit colbert mag niet in de wasmachine.

- Je kunt het chemisch laten reinigen. Dat kun je niet zelf doen. Je brengt het colbert dan naar de:

f. Vroeger waste men alles op de hand. Tegenwoordig gebeurt dit niet zoveel meer, maar er zijn nog steeds kledingstukken die je niet in de wasmachine doet.

Grote wasjes, kleine wasjes...

- Vraag thuis na welke was er nog steeds op de hand wordt gewassen?

- Waarom wordt dit op de hand gewassen?

- g. Wasgoed moet je goed sorteren. Witte handdoeken of kleding gaan in de witte was, gekleurde textiel in de bonte was en kleding waar je zuinig op bent gaat in de fijne was. Het is niet handig om je nieuwe witte broek met een paars shirt tegelijk te wassen. Waarom kan dit niet?

Grote wasjes, kleine wasjes...

- Vul het schema in. Noem 5 soorten wasgoed op die bij elke was horen.

	Witte was	Bonte was	Fijne was
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

h. In de winkel zie je veel soorten wasmiddel en heel veel verschillende merken. Eigenlijk komt het er op neer dat er uiteindelijk maar een paar soorten zijn.

- Wasmiddel voor de witte was die er voor zorgt dat de was wit blijft.
- Wasmiddel voor de gekleurde was die er voor zorgt dat gekleurde kleding de kleur behoudt.
- Fijnwasmiddel voor kledingstukken waar je zuinig op bent.
- Hiernaast heb je nog wasmiddelen voor een wolwas en voor de handwas.
- Kies bij de volgende kledingstukken het juiste wasmiddel.

Witte onderbroeken was ik met een:

- Witwasmiddel
- Bontwasmiddel
- Fijnwasmiddel

Gekleurde handdoeken was ik met een:

- Witwasmiddel
- Bontwasmiddel
- Fijnwasmiddel

Een zijden bloesje was ik met een:

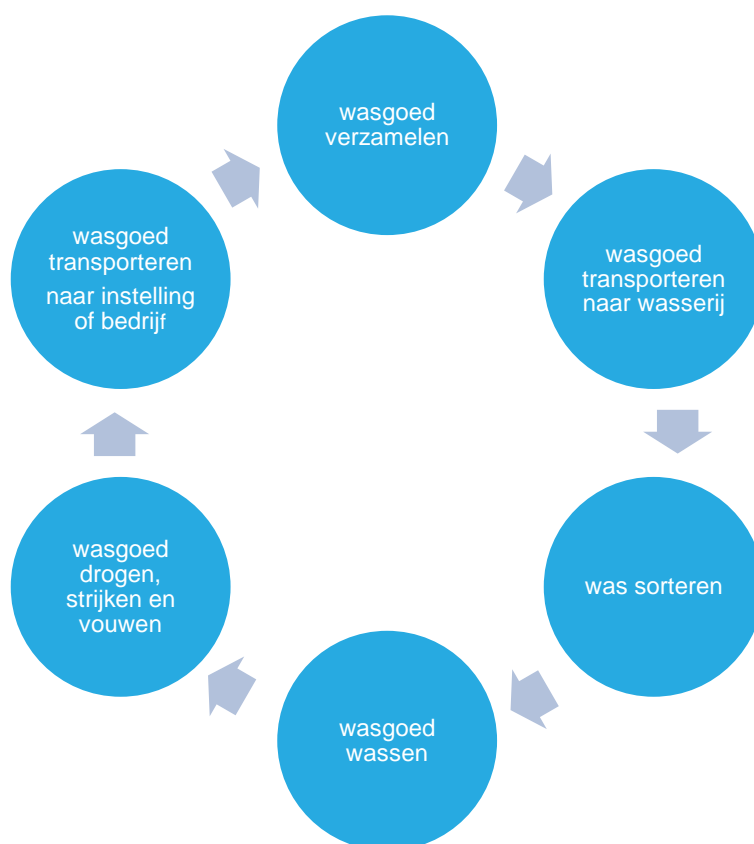

- Witwasmiddel
- Bontwasmiddel
- Fijnwasmiddel

Grote wasjes, kleine wasjes...

- i. In een bedrijf of organisatie die de was uitbesteedt aan een professionele wasserij ziet de wascyclus er als volgt uit:

- Ga naar <http://www.wasserijmeerzicht.nl>. Bekijk de video Wasserij Meerzicht Holland. Schrijf de 6 stappen van de wascyclus in onderstaand schema en noteer de Engelse woorden die je in het filmpje ziet op de juiste plaats: *foldng, washing, sorting, tower folding, transport, ironing, pressing, drying*.

Wat betekent 'laundry'? _____

Wasgoed transporteren naar wasserij	
Was sorteren	
Wasgoed wassen	
Wasgoed drogen, strijken en vouwen	
Wasgoed transporteren naar instelling of bedrijf	
Wasgoed verzamelen.	

Grote wasjes, kleine wasjes...

j. Professionele wasserijen vragen geld voor het reinigen van textiel.
Kijk voor de kosten van de wasservice op <https://dobbi.com/prijslijst/>.

- Wat kost het om een jaar lang 1 wastas en 5 kledingstukken te laten ophalen?
Schrijf je berekening hieronder.

- Wat zijn de kosten voor 1 jaar lang 1 wastas te laten ophalen?

- Wat zijn de kosten dan voor het laten strijken van 5 kledingstukken per jaar?

Grote wasjes, kleine wasjes...

Stap 2: Voorbereiden

De planning

Met onderstaande stappen maak je een eenvoudige planning. Werk je aan een grote opdracht of werk je met meerdere personen, Gebruik dan de **werkkaart: Planning maken**.

Stap 2: Voorbereiden

Wat ga je doen?

Hoeveel tijd heb je nodig?

Stap 3: Uitvoeren

Wat ga je doen?

Hoeveel tijd heb je nodig?

Stap 4: Afronden

Wat ga je doen?

Hoeveel tijd heb je nodig?

Grote wasjes, kleine wasjes...

Kijk of er werkkaarten zijn die je kunnen helpen om de opdracht uit te voeren. Je vindt er onder andere de werkkaarten wasgoed wassen en was strijken.

Oefenen met sorteren van de was aan de hand van de samenstellings- en behandel etiketten.

- Sorteer de was. Gebruik de **Werkkaart: wasgoed wassen**.
- Oefen met het strijken van de was. Gebruik de **Werkkaart: wasgoed strijken**.

Oefenen met doseren van verschillende wasmiddelen

- Bekijk de verpakking van een poeder wasmiddel en een vloeibaar wasmiddel. Hoeveel waspoeder gaat er in 1 wasmachine was?

	Licht vervuilde was	Matig vervuilde was	Sterk vervuilde was
Waspoeder			
Vloeibaar wasmiddel			

- Wanneer er veel kalk in het leidingwater zit heeft dit invloed op de hoeveelheid waspoeder. Wat kun je hierover vinden op de verpakking?

- Vergelijk de dosering van waspoeder met die van een vloeibaar wasmiddel.

- Waar kun je de meeste was mee wassen, als je de gelijke hoeveelheid wasmiddel hebt? Bijvoorbeeld 1 kg waspoeder en 1 liter vloeibaar wasmiddel.

Grote wasjes, kleine wasjes...

Maak een ontwerp van je wascyclus

- a. Je gaat een wascyclus in beeld brengen. Dit ga je doen op een manier die bij jou past. Waar ben je goed in? Maak je gebruik van foto's, selfies, film, tekst, PowerPoint?

- b. Welke uitleg geef je bij elke stap?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

- c. Maak een eerste ontwerp. Laat dit aan een klasgenoot zien en leg uit waarom deze vorm bij je past.

- d. Wat ga je nog aanpassen?

Wat heb je nodig?

Maak een benodighedenlijst voor de wascyclus. Probeer de kosten zo laag mogelijk te houden. Dat doe je door niet meer op de lijst te zetten dan je nodig hebt.

Benodigheden	Aantal	Prijs	Totale prijs

VRAAG TOESTEMMING AAN JE DOCENT OM VERDER TE GAAN MET STAP 3.

Grote wasjes, kleine wasjes...

Stap 3: Uitvoeren

Uitvoeren

Je gaat nu een wascyclus maken. Kijk voordat je begint nog eens goed naar de eisen van de opdracht die aan het begin van de lesbrief staan.

De wascyclus maken

- a. Maak de wascyclus.

Grote wasjes, kleine wasjes...

Stap 4: Afronden en terugkijken

Het resultaat

- a. De wascyclus laat je zien aan je klasgenoten. Leg uit waarom je voor deze vorm gekozen hebt. Komt jullie wascyclus overeen? Waar zitten er verschillen?

- b. Jullie gaan nu de klas verdelen in twee groepen. Iedere groep bedenkt hoe je voor al het textiel in school een was- en strijkservice kunt opzetten.
- c. Schrijf op een A4'tje hoe je dit plan kunt uitvoeren. Geef daarbij antwoord op de volgende vragen:
 - Wie? Wat? Waar? Wanneer? Waarom en Hoe?

- d. Presenteer jullie was- en strijkservice aan de andere groep van je klas.

Grote wasjes, kleine wasjes...

Kijk terug op deze lesbrief

- a. Als het goed is, heb je bij de uitvoering gekeken naar de eisen waaraan de opdracht moet voldoen. Wat vind jij, voldoet jouw resultaat van de opdracht aan de eisen? Kruis aan wat jij vindt.

Eis	Voldoet?	Omdat?
Bestaat uit de juiste stappen.	☐ Ja / ☐ Nee	
Elke stap brengt het onderdeel van het wasproces in beeld.	☐ Ja / ☐ Nee	
Elke stap bevat goede uitleg.	☐ Ja / ☐ Nee	
Is vormgegeven op een manier die bij jou past.	☐ Ja / ☐ Nee	

- b. Waar was je goed in bij het maken van de wascyclus?

- Ik was goed in:

- Dat blijkt uit:

- c. Waar was je goed in bij het maken van het plan van de was- en strijkservice?

- Ik was goed in:

- Dat blijkt uit:

- d. Wat vond je minder goed gaan?

Grote wasjes, kleine wasjes...

- Waarom vond je dat?

- e. Wat zou je nog willen leren bij een volgende opdracht?

- f. In de inleiding staat dat je een servicegerichte en ondersteunende houding moet hebben wanneer je wilt werken in de facilitaire dienst. Bekijk een paar filmpjes over een opleiding binnen de facilitaire dienst. Denk je dat dit bij je past? Leg je antwoord uit. Gebruik in je antwoord in elk geval de woorden *service gericht* en *ondersteunend*.
